

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. Qualis debeat esse cura Officialium monasterii circa res sibi
commissas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Dicam, dicam, presumptuosus dicar, sed verum dicam. Quomodo lux mundi obtinebatur est? quomodo sal terra et satiavitum est? et quorum nobis vita via vita debuit esse, dum exemplum in suis actibus ostendunt superbis, eis facti sunt duces casorum. Quod enim (ut cetera taceam) specimen humilitatis est, cum tanta pompa, & equitatu incedere, tantis hominum crinitorum spirari obsequiis, que tenet duobus Episcopis unius Abbatis multitudine sufficiat? Mentione si non vidi Abbatem sexaginta equos, & eo amplius in suo ducere comitatu. Dicas si videas eos transentes non Patres esse monasteriorum, sed Dominos castellorum; non Rectores animarum, sed Principes Provinciarum. Tam deinde gestari jubentur mappulae, scyphi, bacini, candelabri, & mantica suffarciatae, non stramenta, sed ornamenti lectulorum. Vix deinde quatuor leuis a sua quisquam domo recedit, nisi cum tota supellectili sua, tanquam fit vel iturus ad exercitum, vel transiurus per desertum, ubi non valent inventari necessaria. An non posset eodem vasculo & aqua mandibis vergi, & vinum bibi? An non posset ardens lucere lucerna, nisi in tuo quod portas candelabro, & hoc aureo vel argenteo? An non posset dormiri, nisi super varium stratum, aut sub peregrino copertorio? An non unus aliquis minister posset & jumentum ligare, & ad mensam servire, & lectulum preparare? Nunc ergo tanta multitudini garnitionum, ac jumentorum (car vel ad solitum malum) nobis sum non ferimus necessaria, quatenus hospites non gravaremus?

Sed bac parva sunt, veniam ad majora, sed ideo visa minora, quia usitatoria. Omitto oratoriorum immensas altitudines, immoderatas longitudes, supervacuas latitudines, sumptuosas depositiones, curiosas depictiones; que dum orationis in se retorquent spectum, impediunt & afficiunt. Hac Bernardus.

Jam (pro dolor) nostris temporibus plures Religiosos propriæ professionis oblitos conspicimus ita post emissum de Evangelica pauperitate votum tertenis cupiditatibus trahi & alligari, ut inexplicibili pecuniarum desiderio semper videantur flagrare, & pro his rei inendis humanas divinasque leges contemnunt. Quid vero de his dicam, qui in cellis amplissima supellecilia, paramentis, picturis, imaginibus aureis, aut argenteis, alioquin reatum vario, & multiplici ornato, divitium sacelli more abundare non verentur? Quid taceamus alios, qui infinita libitorum aut codicem multitudine armaria replent, quos fere nonquam ipsi nec vident, nec ab aliis legi permittunt, illosque secum per varia ecnoebia magnis sumptibus, strepitu magno, & pusillorum scandalo deferunt?

Omitto alias lope fluitates, ut sunt varia pretiosaque horologia, vasa fictilia, & alia naniæ, quibus mulierum, aut puerorum more delicati monachi capiuntur. Ac denique mollites vestimentorum, equorum fastus, lectorum superfluus cultus ac supellecillum aliarum superabundantia, & ubi forte alii ex communitonibus monachis uestes habent confratas, vixque eis paupertate oppressum monasterium novas potest concedere, ipsi tot, ac tantus abundare non verentur. Verè jam Religiosis antiquæ, non solum virtutem amissimæ, sed neque speciem retinemus. Quis in principio, cum Ordo copit monasticus, ad tantam crederet monachos labem deventuros?

Præterea infertur majori culpa notari, qui res monasterii in usus illicitos consumant, aut alias perdunt, vel dissipant, imò & moraliter loquendo codem modo peccare credendum est, qui rem aliquam sue curæ commissam ex negligentia perdit, atque eum, qui ex industria illam dissipat.

Atque adeo tenetur Religiosus quando aliquid ad usum habet, attendere ne notabiliter consumatur, perdat, aut minuar, propter negligentiam suam, alias peccabit mortaliter contra paupertatis votum, & si in rebus minimis hanc habet incuriam propter materiam paupertatem erit peccatum veniale.

C A P V T IX.

Qualis debeat esse cura Officialium monasterii circa res sibi commissas.

Ex superiori doctrina rorsus inferitur, quanta debeat esse Officialium monasterii (at sive economus, Sacra, librarius, & reliquo) cura circa res, que sive custodia & administrationi demanda & sunt, horum enim officium est commissas sibi res diligenter cura custodiare, fideliterque tractare in ordine ad bonum commune. Et contrarium facientes contra paupertatis votum graviter delinquent, ut affirmat An omnis 3^a partit. 16. Cap. 1. §. 14. Et Basil. in questionibus brevioribus quest. 143. curam Officialium circa res monasterii declarat, ubi interrogat, quomodo curam gerere debeant operantes concredita ipsis supelleciliis? Et responderet: Primum velut DEO devote, ac dicata, d. inde velut non potentes absque ipsa dubium impigrum studium stendere, & quod. 144. repeat. Si negligentia perdat quid, aut ex contemptu abutatur. Relj. Qui abutitur, velut sacrilegi, qui viro perdit, sacrilegi causa iudicetur omnium DEO nuncupatorum, ac dedicatorum, & in Regulo fusius declaratio interrogatio 9. fere eadem repeat. Quam sententiam præ oculis habere debent Convenitus Officialis, proper quorum incutiam multo ies concidiat res perduunt, vel notabiliter minuantur.

Cassianus lib. 4. Cap. 14. suorum temporum monachorum curam circa res monasterii laudans, tantam circa illas diligentiam habere ait; ac si essent propria, adeoque earum dominum exuisse, ac si extranei essent, & peregrini, & in Cap. 19. eandem rem proferebat: Tanta solicitudine cura que sufficientes custodiunt, ne quid ex eis immunitur, vel periret, ut credant se etiam proximis quibusque vasis tanquam pro sacrosanctæ rationem non solum dispensatori presenti, sed etiam Domino reddituros, si forte aliquid ex eis negligenciae eorum fuerit immunitum. In cojus rei confirmationem Cap. 20. memabile illud triumque adducit exemplum ihesu Fatri, qui cum propesteret lenticulas coctioni preparare, quia tri granæ ab eo sunt praermissæ, cum ab economo præcepit, cuncte conspicere ut confestim super hoc Abbatem consuluit à quo, ut Cassian. 2 inquit, velut interverfor, neglegtorque sacri peculij judicatus ab oratione suspensus est. Cujus negligencia reatus non es aliter remissus est, nisi cum publica-

Quantæ
cura ac
diligentie
res monas-
trorum tra-
dicta ac
confer-
vanda?

p̄nitentia diluisset. Hęc Cassianus. Tanta erat monachorum illius temporis circa monasterii bona cura, & diligentia, cuius rei *codem Cap. 10.* rationem reddit, Cassianus his verbis. Propter quod si quid fuerit in monasterio semel illatum, ut sacro sanctum cum omni discernunt reverentia debere tractari. Tantaque fide universa procurant atque dispensant, ut etiam ea, quae despectui habentur parva quae reputantur ac vilia, si vel loco moverint, vel competentius collocaverint, mercem se consecuturos à Domino tota credulitate confidant.

S. Benedictus idem in sua Regul. præcepit *Cap. 31.* Imo addit res monasterii tanquam lacras debere tractari, que etiam doctrina est Augustini ut *supra vidimus Cap. 3. secund. Partis.* Præterea hinc cura exhibenda etiam circa res minimas monasterii curandas aliquas addiciti *id suadens rationes Turrecremata super Regulam D. Benedicti,* ubi res etiam quae parva, & viles videntur omni fide tractandas docet.

Prima est, quia Religiosi mendici sunt & pauperes, atque adeo ea, quae semel perduntur sine magno suo labore, seculacionique gravamine iterum acquiri non possunt.

Secunda, quia illa, quae à nobis perduntur, pauperibus ablata sunt, & proprie ea DEI servos minime decet propter suam ignaviam id quod à pauperibus ablatum est detrahere.

Tertia, quia sicut persona religiosa DEO consecrata sunt, ita omnia illa, quae in eorum servitium, aut commodum à Fidelibus offeruntur, atque adeo tanquam rerum consecratarum habenda est horum ratio. Denique Dionysius Carthusianus *Tom. 2. operum Minorum lib. de ex-*

empli, & documentis authenticis art. 3. ait: Veri namque religiosi non seipso tantum, sed omnia quoque ad monasteria pertinentia DEO consecrata, & cum omni reverentia esse tradanda credunt. Ideo negligenter arguantur, qui res eorum usi concessas non satis custodiunt, qui per negligentiam utensilia frangunt, pōtū effundunt, sine licentiā aliquid dant, vel quovis modo dannum inferunt domus sue. Itaque cum gratiarum actione, moderamine, & timore utamur rebus nobis confessis.

Circa quam doctrinam, advertendum est, hanc obligationem non solum apud Prelatos monasteriorum Officiales, quibus specialiter illorum oblationis demandata est, sed etiam multoties apud particulares Religiosos referere. Si enim videant aliquam rem detraui, vel perdi, eique commode possint subvenire, non est nihil dubium ad hoc eos teneri. Ita collegio ex Cassiano *supra citato loco,* & affirmat Basilius ab *supra quest. 41.* his verbis: *Instrumentorum car-* principaliter ad cuiuscunq[ue] artis opificem pertinet. Si vero aliquando aliquid negligētum esse contingat, veluti communis possessio ita ab iis, qui primum id videtur convenienti prudentia curatur. Nam etiam ipsus ipsorum proprius est, attamen utilitas ex ipsius communis est, contemnere enim alterius arti instrumenta velut ad se nihil pertinentia oblationis signum est.

Elt tamen advertendum Religiosum in hoc casu negligentem contra paup. talis votum non peccare, sed contra charitatem, quia bona monasterii convenienti prudentia curare tenetur.

U: docet D. Thomas 2. quest. 188.

art. 7.

QVINTA

Ordinum
Edicatio-
rum Pa-
rietas ac
Ecclæsia
eratum
introdu-
cta.

Pauper-
tatem i-
commun
differi-
modo o
servare
atque se
flancare.